

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี ปีการศึกษา 2550 จำนวน 181 คน จากจำนวนโรงเรียน 5 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนเทศบาลวัดกำแพง (อุดมพิทยากร) โรงเรียนเทศบาลอินทปัญญา วัดใหญ่อินทาราม โรงเรียนเทศบาลวัดเนินสุทธาวาส โรงเรียนเทศบาลชลธารราษฎร์ และโรงเรียนเทศบาลวัดโพธิ์

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี จำนวน 123 คน ได้มาจากการใช้เทคนิคการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) รายโรงเรียน และเทียบจำนวนประชากรกับขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ เกรจซี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างครู สังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี จำแนกตามโรงเรียน

โรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
เทศบาลวัดกำแพง (อุดมพิทยากร)	39	26
เทศบาลอินทปัญญา วัดใหญ่อินทาราม	70	48
เทศบาลวัดเนินสุทธาวาส	26	18
เทศบาลชลราษฎรานุเคราะห์	25	17
เทศบาลวัดโพธิ์	21	14
รวม	181	123

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ชนิด 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Checklists) แสดงสถานภาพของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี ได้แก่ เพศ และประสบการณ์

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี ใน 3 แบบ คือ ผู้นำที่ยึดสถาบันเป็นหลัก ผู้นำที่ยึดบุคคลเป็นหลัก และผู้นำที่ยึดการประสานประโยชน์เป็นหลัก กำหนดความมากน้อยของระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารโดยกำหนดน้ำหนัก ดังนี้

- 5 หมายถึง มีภาวะผู้นำมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีภาวะผู้นำมาก
- 3 หมายถึง มีภาวะผู้นำปานกลาง
- 2 หมายถึง มีภาวะผู้นำน้อย
- 1 หมายถึง มีภาวะผู้นำน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเรื่องภาวะผู้นำเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. กำหนดขอบเขตแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี ให้ครอบคลุมเนื้อหาตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการ โดยพัฒนามาจากแนวคิดของ ยงลักษณ์ บุญจิต (2546, หน้า 80-84) ในภาวะผู้นำ 3 แบบ ดังนี้
 - 2.1 ผู้นำที่ยึดสถาบันเป็นหลัก
 - 2.2 ผู้นำที่ยึดบุคคลเป็นหลัก
 - 2.3 ผู้นำที่ยึดการประสานประโยชน์เป็นหลัก
3. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาหลักในการควบคุมงานนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของเนื้อหาและการใช้ภาษา
4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขและปรับปรุงแล้วนำเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหา ตลอดจนความชัดเจน ความเหมาะสมในการใช้ภาษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วยบุคคลดังต่อไปนี้
 - 4.1 ดร.ธร สุนทรายุทธ รองศาสตราจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา
 - 4.2 ดร.สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา
 - 4.3 ดร.เสรี ชัดรัมย์ รองศาสตราจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา
 - 4.4 นายเกรียงศักดิ์ ฤทธิรงค์ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ โรงเรียนเทศบาลวัดคำแพง สังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี
 - 4.5 นายชัยชูทร์ ห่วงศรี รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหาร โรงเรียนเทศบาลวัดคำแพง สังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี
5. นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบแก้ไขโดยผู้ทรงคุณวุฒิเสนออาจารย์ที่ปรึกษาหลักในการควบคุมงานนิพนธ์ เพื่อพิจารณาแก้ไขเป็นขั้นตอนสุดท้าย
6. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับครูสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรีที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อในแต่ละด้าน ด้วยวิธีการ

หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ .23 - .78

7. นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยวิธีการหาค่าอัลฟา (Coefficient Alpha) ครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202-204) ผลการหาค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .97
8. นำแบบสอบถามที่การตรวจสอบความเชื่อมั่นแล้วนำไปสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากภาควิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ไปยังผู้อำนวยการสำนักการศึกษา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตัวเอง พร้อมกำหนดวันรับคืนจำนวนแบบสอบถามที่แจกไปทั้งสิ้น 123 ฉบับ ปรากฏว่าได้รับคืน 123 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำแบบสอบถามทั้งหมดที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามลงรหัสแต่ละฉบับและจัดทำตารางลงคะแนนเป็นรายข้อให้ตรงกับรหัสของแต่ละฉบับ
2. นำข้อมูลจากตารางลงคะแนนไปประมวลผล ด้วยวิธีการทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน รายด้านและรายข้อ เพื่อทราบการกระจายเป็นรายข้อ และทดสอบค่าที (*t-test*) ในการทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนคติของครู สังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี จำแนกตามเพศและประสบการณ์
3. นำข้อมูลค่าเฉลี่ยจากการวิเคราะห์รายด้านและรายข้อมาแปลความหมาย จัดลำดับโดยใช้เกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว, 2535, หน้า 163) ดังนี้

4.51-5.00	หมายถึง	ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่มีการปฏิบัติหรือปรากฏให้เห็นมากที่สุด
3.51-4.50	หมายถึง	ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่มีการปฏิบัติหรือปรากฏให้เห็นมาก

- 2.51-3.50 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่มีการปฏิบัติหรือปรากฏให้เห็นปานกลาง
- 1.51-2.50 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่มีการปฏิบัติหรือปรากฏให้เห็นน้อย
- 1.00-1.50 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่มีการปฏิบัติหรือปรากฏให้เห็นน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเลือกวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายและสมมติฐานของการวิจัย ดังนี้

1. ในการศึกษาระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี สถิติที่ใช้คือ การหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
2. เปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ ใช้การทดสอบค่าที (t -test)